

U 48/2014 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förhandlingarna om ett ramavtal om partnerskap och samarbete mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Malaysia, å andra sidan (*ramavtal med Malaysia om partnerskap och samarbete*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds en promemoria till riksdagen om förhandlingarna om ett ramavtal om partnerskap och samarbete mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Malaysia, å andra sidan.

Helsingfors den 5 mars 2015

Undervisnings- och kommunikationsminister *Krista Kiuru*

Ambassadrådet Sami Leino

UTRIKESMINISTERIET

PROMEMORIA

26.02.2015

**FÖRHANDLINGARNA OM ETT RAMAVTAL OM PARTNERSKAP OCH SAMARBETE
MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH DESS MEDLEMSSTATER, Å ENA SIDAN,
OCH MALAYSIA, Å ANDRA SIDAN**

1. Bakgrund

Förhandlingarna om ett partnerskaps- och samarbetsavtal (Partnership and Cooperation Agreement, PCA) mellan Europeiska unionen (nedan kallad EU) och Malaysia inleddes i oktober 2010. Avtalsförhandlingarna startade med avspark i rådets förhandlingsmandat till kommissionen av den 22 november 2004 om förhandlingar om separata ramavtal om partnerskap och samarbete med Republiken Singapore, Republiken Indonesien, Republiken Filippinerna, Malaysia, Konungariket Thailand och staten Brunei Darussalam.

Den avtalsmässiga grunden för relationerna mellan EU och dessa länder i Sydostasien har hittills bestått av samarbetsavtalet från 1980 mellan Europeiska gemenskapen och Sydostasiatiska nationernas förbund (Association of Southeast Asian Nations, Asean). Den nya generationens partnerskaps- och samarbetsavtal (Partnership and Cooperation Agreement, PCA) är mera övergripande än de tidigare och de syftar till att svara på dagens utmaningar, vilket med avseende på Malaysia i första rummet avser bl.a. säkerhetsfrågor och mänskliga rättigheter. Frihandelsförhandlingarna mellan EU och Malaysia inleddes samtidigt som PCA-förhandlingarna. Den föregående förhandlingsomgången fördes i april 2012.

EU och medlemsstaterna har hittills under-tecknat ett motsvarande avtal med Indonesien, Filippinerna och Vietnam, avtalet med Singapore väntar på undertecknande och förhandlingar pågår förutom med Malaysia också med Brunei. Till avtalets väsen hör att främja europeiska värderingar och att utveckla det konkreta samarbetet inom många del-sektorer. Finland understöder ett utvidgat samarbete och anser att avtalet är en naturlig och nyttig fortsättning på relationerna mellan

Europeiska unionens medlemsstater och Malaysia.

2. Avtalsförhandlingarna och be-handlingen i EU

Förhandlingarna om PCA-avtalet mellan EU och Malaysia inleddes i oktober 2010. Åren 2010-2012 fördes sex förhandlingsomgångar och den sjunde ordnades i maj 2014 efter en förhandlingspaus på två år. Den senaste, åttonde omgången fördes i december 2014. Tidpunkten för följande förhandlingsomgång har ännu inte slagits fast, men beräknas äga rum i mars 2015.

I synnerhet de senaste omgångarna har varit lyckade. Samförstånd har nåtts om avdelning II (bilateralt, regionalt och internationellt samarbete). Vad gäller övriga avdelningar har man nått enighet om texterna i följande artiklar: åtgärder mot terrorism, främjande av fördragsamhet, sanitära och fytosanitära åtgärder, tekniska handelshinder, investeringar, tjänster, åtgärder mot olaglig narkotika, åtgärder mot organiserad brottslighet och korruption, samarbete inom sektorn för finansiella tjänster, dialog om ekonomisk politik, industripolitik och samarbete inom sektorn för små och medelstora företag, turism, medier, informationssamhället, grön teknologi, samarbete inom forskning, teknologi och innovationer, katastrofhantering, utbildning och kultur, statistik, det civila samhället, samarbete inom offentlig förvaltning, samarbete i frågor som gäller mänskliga rättigheter, samarbetets resurser, information, främjande av samarbetet, regional tillämpning av avtalet, avtalets framtida utveckling och ändringar i det samt ikraftträdande.

De svåraste, alltjämt öppna områdena gäller avtalets så kallade standardklausuler av vilka det har nåtts samförstånd endast om artikeln som gäller samarbete mot terrorism.

Någon samsyn har heller inte nåtts om avtalets "väsentliga element" och med dem förknippade förhandlings- och sanktionsmekanismer. Öppna artiklar utöver dessa är samarbetets mål, allmänna handelsprinciper, tull, konkurrenspolitik, rättsstaten, datasekretess, migration, penningtvätt och finansiering av terrorism, energisamarbete, trafik, natur och naturresurser, jordbruk, hälsa, arbete och sociala frågor, ekonomiskt bistånd och räntor, gemensam kommitté, upphovsrätt, andra avtal och medling.

Förhandlingarna om de öppna kapitlen fortsätter. Det är både EU:s och Malaysias mål att gå vidare med förhandlingarna i jämn takt. Ärendet har regelbundet beretts i rådets arbetsgrupper, däribland i arbetsgruppen för Asien och Oceanien och kommittén för handelspolitik.

3. Ärendets nationella beredning

Utrikesministeriet har berett ärendet i samarbete med övriga sektorministerier. Ålands landskapsregering har också hörts i beredningen. U-skrivelsen har behandlats genom ett skriftligt förfarande i sektionen för yttre förbindelser den 9.-13.2.2015 och i sektionen för handelspolitiska frågor den 9.-13.2.2015.

Statsrådet har den 15 november 2014 lämnat riksdagen en redogörelse för förhandlingsmandatet som gäller länderna i Sydostasien (USP 30/2004 rd). Stora utskottet instämde i utrikesutskottets syn att skrivelsen inte föranledde åtgärder.

4. Rättsgrunden enligt EU-rätten

Eftersom förhandlingarna fortfarande pågår har statsrådet ännu inte tillgång till kommissionens förslag till beslut om undertecknande av avtalet. Utifrån innehållet i avtalsutkastet är bedömningen att besluten om undertecknande och ingående av avtalet åtminstone kommer att grunda sig på artikel 207 och artikel 209 i EUF-fördraget. Avtalets rättsliga grund bedöms noggrannare i samband med beslutsförslaget till undertecknande i ljuset av avtalets slutliga innehåll.

Ramavtalet som förhandlas med Malaysia torde bli ett så kallat blandat avtal som innehåller bestämmelser som hör både till unionens behörighet och till medlemsstaternas behörighet. Om den rättsliga grunden för rådets beslut om undertecknande av avtalet blir de nämnda artiklarna 207 och 209 i EUF-fördraget, fattas beslutet i rådet med enkel majoritet. Rådets beslut om undertecknande av avtalet förutsätter inte att Europaparlamentet hörs eller godkänner avtalet. Parlamentet informeras dock i enlighet med artikel 218.10 i EUF-fördraget. Rådets beslut om ingående av avtalet förutsätter dock parlamentets godkännande.

5. Huvudsakligt innehåll

Avtalet syftar till att främja samarbetet mellan EU och Malaysia på bred front och på ett relativt allmänt plan behandlas faktiskt många samarbetsområden. I avtalets inledande avdelning I definieras avtalets karaktär och omfattning samt samarbetets syfte. Det är meningen att avdelningen ska inkludera en bestämmelse om mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen som ett väsentligt element i avtalet (essential element). Överträdelse av denna bestämmelse är ett avtalsbrott som leder till ett särskilt förhandlings- och sanktionsförfarande. Förhandlingarna om denna avdelning, däribland om bestämmelsen om det väsentliga elementet, pågår fortfarande.

Avdelning II definierar det bilaterala, regionala och internationella samarbetet. Parterna åtar sig att samarbeta i internationella organisationer och att främja samarbetet på internationella forum också med avseende på icke-statliga aktörer. Samsyn har nåtts beträffande denna avdelning. Avdelning II definierar samarbetet med avseende på internationell stabilitet, rättvisa, säkerhet och utveckling och innefattar de så kallade standardklausulerna, alltså bestämmelserna om samarbete mot terrorism, för att förhindra spridning av massförstörelsevapen, de allvarligaste brotten och handeldvapen. Förhandlingarna om denna avdelning pågår, däribland frågan om att definiera avtalsbestämmelsen om förhindrande av spridning av massförstörelsevapen som ett väsentligt element i avtalet.

Även förhandlingarna i avdelning IV om handels- och investeringssamarbete pågår fortfarande, liksom även i avdelning V om samarbete inom området rättvisa, frihet och säkerhet. I avdelning VI avtalas det om sektoriellt samarbete. Inom detta kapitel har förhandlingarna om flera artiklar slutförts, men även öppna artiklar kvarstår. I avdelning VII som omfattar medel för främjande av samarbete har man nått en preliminär samsyn under 8:e förhandlingsomgången. I avdelningarna VIII och IX definieras de institutionella ramarna och genomförandet av avtalsförpliktelserna. På denna punkt har samförstånd nåtts delvis.

En för EU mycket viktig del av PCA-avtalen är uttryckligen "de väsentliga elementen", alltså bestämmelserna eller standardklausulerna som rådet tidigare på ett allmänt plan har kommit överens om att införa i alla framtida avtal med tredje länder.

Meningen är att det ska inrättas en gemensam kommitté för att övervaka hur avtalet om partnerskap och samarbete mellan EU och Malaysia fungerar och genomförs samt för att lösa eventuella tvister. Den ska bestå av företrädare både för EU och för Malaysia. Kommittén ska också kunna utfärda rekommendationer och prioriteter angående genomförandet av avtalet. Kommittén ska sammanträda minst vartannat år. Samsyn har ännu inte nåtts om artikeln om den gemensamma kommittén.

6. Undertecknande, provisorisk tillämpning och ikraftträdande av avtalet

Förhandlingarna pågår alltjämt och därför är tidpunkten för undertecknande fortfarande okänt. För närvarande innehåller avtalsutkastet inte några bestämmelser om provisorisk tillämpning. Enligt avtalsutkastet ska det träda i kraft den första dagen i den andra månad som följer på den dag då också den sista parten har slutfört sina förfaranden för att sätta avtalet i kraft. Avtalet är i kraft fem år åt gången, men giltighetstiden förlängs automatiskt, om parterna under tidsfristens gång inte

kräver något annat.

7. Ekonomiska och andra konsekvenser

Avtalet om partnerskap och samarbete mellan EU och Malaysia syftar till att närma såväl det politiska samarbetet som handelssamarbetet mellan parterna. När avtalet träder i kraft intensifieras parternas samarbete övergripande.

På grund av det ekonomiska närmandet och det ökande samarbetet kan avtalet uppskattas ha positiva, om än inte direkta, ekonomiska effekter för Finland. I Malaysia är ungefär 50 finländska företag representerade, eller företag med finländsk anknytning. År 2013 uppgick Finlands export till Malaysia till 244 miljoner euro och importen från Malaysia till 180 miljoner euro, omfattande både varu- och tjänstehandel.

8. Förhållande till lagstiftningen i Finland

Partnerskaps- och samarbetsavtalet med mellan EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Malaysia, å andra sidan, torde till karaktären bli ett så kallat blandat avtal som både innehåller bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till unionens behörighet. Visserligen av dessa bestämmelser hör till unionens uteslutande behörighet, medan andra hör till unionens och dess medlemsstaters delade behörighet. Avtalet täcker också frågor som uteslutande hör till medlemsstaternas behörighet. Behörighetsfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna är inte entydig.

Många avtalsbestämmelser har formulerats som samarbetsförpliktelser snarast i deklara-tionsform och har således inte konsekvenser för området för lagstiftningen. I förhandlingarna har man ännu inte kommit överens om bestämmelserna som ska definieras som väsentliga element i avtalet eller om därmed sammanhängande sanktionsmekanismer. Sådana bestämmelser hör till området för lagstiftningen eftersom de är bindande på det sätt som avses i grundlagsutskottets utlåtande

31/2001 rd. Medan avtalsförhandlingarna också till många andra delar fortfarande pågår kan man bedöma vilka bestämmelser som hör till området för lagstiftningen först när avtalstexten har preciserats.

9. Ålands ställning

Enligt statsrådets bedömning ingår det sektorer i avtalsutkastet som enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet. Till den del sådana avtalsbestämmelser genomförs i Finland måste Ålands lagting i enlighet med 59 § i självstyrelselagen för Åland ge sitt bifall till den författning som sätter avtalet i kraft för att bestämmelserna ska träda i kraft även i landskapet Åland.

10. Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet understöder en övergripande utveckling av relationerna mellan EU och Sydostasien och ingåendet av ett avtal om partnerskap och samarbete med Malaysia.

Statsrådet betonar vikten av de politiska standardklausulerna som med alla länder ska införas i varje nytt samarbetsavtal. Klausulerna gäller mänskliga rättigheter, Internationella brottmålsdomstolen (ICC), handeldvapen och lätta vapen (SALW), kampen mot terrorismen (CT) och förhindrande av spridning av massförstörelsevapen (WMD). Finland anser det viktigt att förhandlings- och sanktionsmekanismen införs i det slutliga avtalet i enlighet med EU:s allmänna linje med avseende på dessa bestämmelser som utgör avtalets väsentliga delar.

11. Uppskattning av när riksdagens ståndpunkt bör vara statsrådet tillhanda

Tidpunkten för följande förhandlingsomgång har ännu inte slagits fast, men beräknas äga rum i slutet av mars 2015. Riksdagens ståndpunkt bör vara statsrådet tillhanda före följande förhandlingsomgång.